

SAMENVATTING BELEIDSPLAN 2021-2024 CICONIA CONSORT

Missie, visie en doelstelling

Het Ciconia Consort is in 2012 opgericht om bij te dragen aan een breed draagvlak voor klassieke muziek in de samenleving. Het orkest wil een divers publiek enthousiast maken voor klassieke muziek en mede zorgen voor het continueren van de klassieke muziekcultuur voor volgende generaties.

Ciconia gelooft in de kracht van klassieke muziek en doet geen concessies aan de authentieke klassieke identiteit die tegenwoordig soms te lijden heeft onder popularisering. Omdat concertbezoek voor bezoekers een bijzondere en feestelijke belevenis is, biedt het Ciconia Consort daartoe een totaalconcept voor 'een avond uit'. Muziek wordt gecombineerd met andere disciplines, die aan het concert een educatief, interactief en soms vermakelijk karakter geven; informeel en chique tegelijk. Deze visie komt blijkens stijgende bezoekersaantallen tegemoet aan een behoefte aan verdieping en betrokkenheid in een 'vluchtige samenleving' en een tijd van zapcultuur.

Ciconia geeft deze visie vorm door concerten op toegankelijke wijze te presenteren, met een frisse insteek van een jong, gedreven en op hoog niveau musicerend ensemble. Concertprogramma's spelen regelmatig in op maatschappelijk actuele thema's en worden gecombineerd met cross-overs naar andere disciplines als theater, literatuur, historie en wetenschap, vaak aangekleed met een culinaire versnapering. De thematische programmering, waarbij muziekwerken in een bredere, relevante context worden geplaatst leidt tot een beter begrip van soms moeilijk toegankelijke werken, waarbij verrassende dwarsverbanden een andere 'luister-beleving' kunnen creëren. Thema's en programmatitels moeten het publiek aanspreken en herkenbaar zijn.

Profiel

Het Ciconia Consort is als strijkorkest een in bezetting gespecialiseerd ensemble, dat op projectbasis wordt samengesteld. Om het beoogde repertoire te kunnen uitvoeren heeft het orkest een vaste bezetting van twintig musici (6 eerste violen, 5 tweede violen, 4 altviolen, 3 celli en 2 contrabassen). Als het repertoire daartoe aanleiding geeft wordt het ensemble incidenteel uitgebreid met blazers en/of slagwerkers. De vaste musici beschouwen het ensemble als basis van hun muzikale bestaan en streven naar de hoogst haalbare kwaliteit. Daarbij staan speelvreugde en intensief en energiek musiceren voorop. De dirigent van het Ciconia Consort, Dick van Gasteren, is artistiek leider en de bindende factor en 'ideeënfabriek' van het ensemble. Emmy Storms is sinds de oprichting concertmeester.

Het repertoire omvat muziek uit alle stijlperiodes, van barok tot hedendaags, met een accent op laat-romantisch tot en met modern repertoire. Naast bekende grote strijkerswerken staat ook minder bekende of zelden gespeelde muziek op het repertoire. Ciconia wil zijn publiek kennis laten maken met de grote diversiteit van het klassieke repertoire en omarmt hierbij de visie van Pierre Audi.

"Veilig programmeren is de dood in de pot" Pierre Audi

Het orkest zoekt zijn vernieuwende formule niet in het 'remixen' van klassieke werken met modern populaire muziekgenres, in hippe choreografie of optredens in alledaagse kleding. Ciconia wil de klassieke muziek zélf laten spreken en heeft zijn eigentijds profiel ontwikkeld door een bijzondere repertoirekeuze te combineren met andere disciplines en een informele presentatie.

Onze concertformule beoogt een intieme sfeer te scheppen en komt het best tot zijn recht in kleine en middelgrote zalen. In Den Haag is de Nieuwe Kerk daartoe bij uitstek een geschikte sfeervolle concertlocatie. Tegelijkertijd is de wijze van presenteren en de omgang met het publiek juist informeel en ontspannen. Kleinschaligheid en persoonlijke aandacht voor bezoekers staan centraal bij het Ciconia Consort.

Programmering

De thematische programmering met cross-overs naar andere disciplines, geeft Ciconia Consort een eigentijds profiel, waarbij de klassieke identiteit voorop blijft staan. Voortdurend werkt Ciconia Consort aan verbreding van het repertoire en, door composities te herhalen, aan verdieping en perfectionering. Het repertoire voor strijkorkest dat het Ciconia Consort presenteert heeft nauwelijks overlap met de programmering van andere orkesten die in Den Haag optreden of het Nederlandse strijkorkest Amsterdam Sinfonietta. Het publiek maakte al kennis met veel Nederlandse premières uit alle stijlperiodes: Symphonie No.1 pour orchestre à cordes van Jaques Castérède, Sur les flots lointains van Charles Koechlin, Berceuse van Alphonse Diepenbrock, Zehn Walzer für Streichorchester van Arnold Schönberg, Prélude, Dans en Epiloog voor klarinet en strijkorkest van Willem van Otterloo, Partita voor mondharp en orkest van Johann Heinrich Hörmann, Gondol Şarkısı van sultan Abdülaziz Han en een reconstructie van Pantalón und Columbine KV 446 / 416d van W.A. Mozart, met volgens partituur uitgevoerde pantomime. Daarnaast klonk veel zelden gehoord repertoire zoals; Sommernacht van Othmar Schoeck en de strijkersserenade van Mieczysław Karłowicz. Van Sinfonietta voor strijkorkest van Willem Mengelberg werd de wereldpremière verzorgd,

opgenomen op live-cd). Internationaal ontving het Ciconia Consort lovende recensies met de debuut-CD bij het label Brilliant Classics *French Music for String Orchestra*, alsook met de tweede CD *American Pioneers*. Zowel met concertrepertoire als CD-opnames wil Ciconia een gat vullen door uitvoering van onbekend repertoire.

Bij programma's zonder gastspreker geeft dirigent Dick van Gasteren als gastheer toelichting op de thematische context en samenhang van de muziekwerken.

De concertprogramma's zijn globaal in een aantal concepten onder te brengen: college-concerten, 'Konditorei-concerten', reisconcerten en themaconcerten.

• College-concerten

Programma's waar een speciale gast met literaire, kunsthistorische of wetenschappelijke expertise het concertthema op toegankelijke en leerzame wijze toelicht en muziekwerken in thematische context worden geplaatst. Voorbeelden uit de afgelopen periode zijn de programma's 'Nooit meer slapen' (literair Midzomerconcert met Willem Otterspeer), 'Kafkaiaans Couvert' met Pim Haselager (robotica specialist), 'Heimwee' met Rosita Steenbeek en 'American Dream' naar aanleiding van de Amerikaanse verkiezingen met Maarten van Rossem. Toekomstige voorbeelden zijn: de 'Grand Tour' met Herman Pleij en 'Een Schilderijententoonstelling', met 20e-eeuwse muziek en beeldende kunst i.s.m. het Lissert Art Museum en directeur Sietske van Zanten.

• 'Konditorei-concerten'

Programma's waarbij het publiek in een 'Konditorei-setting' (gezetten rond tafeltjes, met koffie en kleine versnapering) luistert naar een programma en de dirigent als gastheer het betreffende thema belicht. Voorbeelden uit de afgelopen periode zijn 'Tapas met Don Quichot', 'De tweede Wiener Konditorei' (muziek van de tweede Weense school) en 'Hongaarse Konditorei'. Toekomstige voorbeelden zijn: een tapasconcert 'Spaanse nachten' en 'De Franse Salon'.

• Reisconcerten

Programma's met een denkbeeldige reis door landen of continenten die door een geografische context nieuw licht werpen op het te spelen repertoire. Voorbeelden uit de afgelopen periode waren: 'De Oriënt-Expres' met spoorwagspecialist Guus Veenendaal, 'Rheingold' met muziek die betrekking heeft op de Rijnromantiek. Toekomstige voorbeelden zijn: de 'Zijderoute van Marco Polo' (met muziek van Jolivet en Tan Dun), 'Kaukasische klanken' en 'Glas en Staal' (wereldtentoonstellingen van Parijs en Londen met spreker Bart van Loo).

• Themaconcerten

Programma's rond een (al dan niet actueel) thema. Voorbeelden uit de afgelopen periode zijn: 'Valentijnconcert', 'Brexit rules the waves', 'Biedermeier kerst, 200 jaar Stille Nacht' en '070, Muziek achtâh de dûine'. Toekomstige voorbeelden zijn: 'Der blaue Engel', 'Die Brücke & Bauhaus' (o.a. muziek van Hartmann) en '400 jaar Pilgrimfathers' met Maarten van Rossem.

Deze globale indeling is in retrospect tot stand gekomen en speelt bij het maken van programma's geen rol. Meestal zijn thema-concerten niet slechts in één der categorieën onder te brengen.

Marketing, samenwerking en diversiteit & inclusie

Het Ciconia Consort ziet buiten Den Haag voor zichzelf een taak in de middelgrote concertzalen in de provincie, vooral indien reguliere orkesten uit de BIS daar niet optreden of het aantal optredens per jaar hebben verminderd.

Het Ciconia Consort biedt door zijn thematische programmering bezoekers met een diverse achtergrond de gelegenheid om op een laagdrempelige wijze met klassieke muziek kennis te laten maken. Het orkest spant zich in om mensen van alle leeftijden, culturen en klassen bij het concertbezoek te betrekken, bijvoorbeeld door middel van acties en samenwerkingen met de Voedselbank, Stadspas of De Zonnebloem, het aanbieden van gratis kaarten aan statushouders en organiseren van educatieve kinderopvang. Voor wie de drempel voor concertbezoek wellicht toch te hoog is of concertbezoek niet mogelijk is, speelt Ciconia Consort ook wijkconcerten.

Het Ciconia Consort wil marketingmiddelen aanwenden waarvoor tot dusver de financiële middelen en de personeelscapaciteit ontbraken, zoals Radio4-commercials en buitenreclame in Den Haag. Ciconia gaat zijn Twitter- en Instagram-account frequenter inzetten, concerten zullen ook worden aangekondigd in het Engels, een Engelse versie zal verschijnen op de website. Herkenbaarheid (voor expats) wordt mede vergroot door de toevoeging 'The Hague String Orchestra' in onze publiciteitsuitingen te gebruiken.

Verschillende leeftijdsgroepen worden op de volgende wijze bereikt:

- 'educatieve kinderopvang' tijdens concerten in de Nieuwe Kerk en op enkele andere locaties (4-10 jaar)
- repetitiebezoeken voor scholen uit het primair onderwijs (ca. 8-11 jaar)
- educatieve samenwerking met diverse jeugdorkesten (ca. 12-18 jaar)

In samenwerking met horecagelegenheid Pavlov wordt een concert-diner-arrangement aangeboden met een driegangen Ciconia keuzemenu. Ook is in Pavlov na afloop van de concerten in de Nieuwe Kerk, gelegenheid voor 'meet and greet' met dirigent en musici.

Marketingprofiel, publieksbeleid

Kernwoorden in het profiel van Ciconia zijn: hoge kwaliteit en een gedurfde programmering in een brede context. Daarnaast wil het Ciconia Consort zich, waar dit wenselijk is, in zijn marketinguitingen profileren als jong orkest en gebruik maken van de energieke, jonge en frisse uitstraling van het orkest. Maar profilering als professioneel gezelschap staat voorop. Te vaak krijgen we te maken met concertorganisatoren die 'jong zijn' associëren met jeugd, jongtalent en 'nog niet professioneel' en wordt een optreden van het ensemble gezien als 'een kans om je (gratis) te mogen presenteren'.

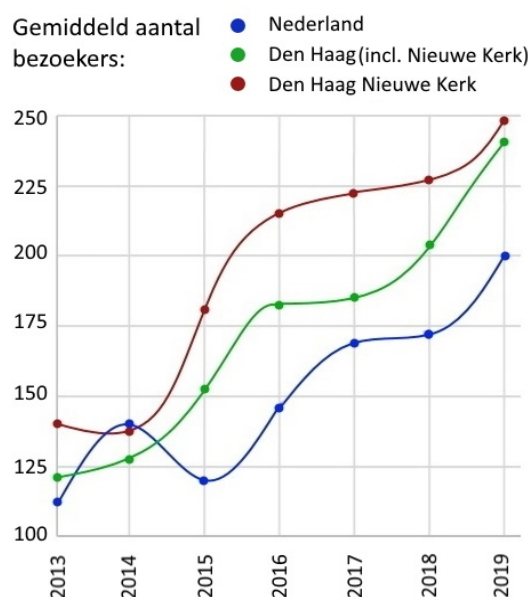
Het Ciconia Consort zal in zijn naam (incidenteel) de toevoeging 'The Hague String Orchestra' gebruiken. Dit heeft als doel om onze herkomst Den Haag te benadrukken, duidelijker herkenbaar te zijn als strijkorkest en herkenbaar te zijn voor expats, toeristen en bij optredens in het buitenland.

Naast Den Haag speelde Ciconia Consort op middelgrote podia door het land in zowel de Randstad als de provincie. Ciconia zag daarbij een verschuiving van concerten op basis van zaalhuur, naar concerten op uitkoop- en partagecontract. Vanaf 2021 speelt Ciconia ten minste 25 concerten per jaar.

Ondanks uitvoering van minder concerten dan in het beleidsplan 2017-2020 beoogd, werden geraamde bezoekersaantallen ruimschoots gehaald, zowel wat betreft de concerten in Den Haag als in de rest van Nederland.

Ciconia zag zijn de bezoekersaantallen sterk toenemen, in de Nieuwe Kerk in Den Haag van gemiddeld 141 in 2013 naar 252 per concert in 2019. Het gemiddeld aantal bezoekers van alle concerten steeg van 109 in 2013 tot 200 per concert in 2019.

Ciconia Consort hoopt na de coronacrisis allereerst zo snel mogelijk zijn publiekscijfers van 2019 te kunnen evenaren, voordat verdere stijging mogelijk is.

Doelgroepen

Het Ciconia Consort onderschrijft de principes van de Code Culturele Diversiteit en brengt deze waar mogelijk in de praktijk. Klassieke muziek is bij uitstek een (uniek) westerse kunstvorm. Het is tevens een muzikale taal die in de gehele wereld wordt verstaan en vrijwel overal wordt gebezigd. In vrijwel alle landen ter wereld wordt de muziek van de grote klassieke meesters gespeeld. Het is van groot belang dat de klassieke muziektraditie ook in ons land op hoog niveau blijft bestaan en breed wordt overgedragen aan volgende generaties, van welke herkomst of culturele achtergrond dan ook. Wij voelen ons zeer geïnspireerd door het Venezolaans model van 'El Sistema'.

Ciconia biedt door zijn bijzondere thematische programmering bezoekers met een diverse achtergrond de gelegenheid om op een laagdrempelige wijze met klassieke muziek kennis te maken.

Ciconia wil mensen uit alle lagen van de bevolking bereiken. Klassieke muziek kan mensen verbinden en is een goed middel om mensen van verschillende leeftijden en afkomstig uit verschillende culturen samen te laten genieten van uitgaan. Ciconia Consort trekt relatief veel jong concertpubliek. Onze concertformule met soms voor jongeren/studenten aansprekende titels (als American Dream, Brexit rules the waves), educatieve kinderopvang, een orkest bestaande uit jonge musici en samenwerkingen met jeugdorkesten zullen hieraan zeker bijdragen.

Dit neemt niet weg dat ouderen een belangrijke doelgroep vormen die wij koesteren. Ouderen vormen een groeiende bevolkingsgroep en hebben vaak tijd en middelen voor concertbezoek. Dat een bepaalde kunstvorm een bijzondere aantrekkingskracht heeft op een specifieke leeftijdsgroep, is overigens niet bijzonder. Zo zullen Urban Arts en Hiphop waarschijnlijk meer moeite hebben om 50-plussers te bereiken.

Ciconia gaat meer inzetten op sociale media en andere digitale marketing. Dit specialistische terrein komt beter uit de verf bij uitbesteding aan een social media specialist. Wij gaan onderzoeken of media als livestream of podcast (ook in relatie tot de daarmee gemoeide kosten) bruikbaar zijn om nieuw concertpubliek aan te trekken. Digitale bannercampagnes behoren ook tot de mogelijkheid.

BEDRIJFSVOERING, Organisatorische en financiële ontwikkelingen

Ciconia Consort wil - en moet - een flexibele, slagvaardige en efficiënte organisatie zijn, waarin het aantal stafleden tot het uiterste beperkt is. Hierdoor is iedereen altijd goed op de hoogte van wat er gebeurt. De organisatie is transparant, ook wat beloning betreft. Die is - per gewerkt uur - voor iedereen gelijk. Vrijwilligers ontvangen soms een kleine vergoeding. Het bestuur verricht zijn werkzaamheden 'om niet'. Honoraria zijn afgeleid van de CAO Nederlandse Orkesten.

Het Ciconia Consort ontvangt meerjarige subsidie van het Fonds Podiumkunsten en de gemeente Den Haag en werkt volgens de richtlijnen van de Code Governance Cultuur, Code Diversiteit en Inclusie, Fair Practice Code en Anbi. Om alle activiteiten te realiseren is significante ondersteuning door subsidies noodzakelijk. Op de lange termijn streeft het Ciconia Consort naar een inkomstenmodel waarbij de verhouding van de inkomsten uit recettes, private gelden en overheidssubsidies evenredig is verdeeld. Ciconia Consort ziet weliswaar mogelijkheden om op kortere termijn de inkomsten uit publiek en particuliere donaties te vergroten, maar voor een evenredige verdeling in het dekkingsplan blijft Ciconia zoeken naar een hoofdsponsor en enkele kleinere sponsors uit het MKB met een gemeenschappelijke idealistische bedrijfscultuur. Er worden geen contracten 'op de pof' aangegaan. De financiële risico's van producties zijn uit de aard der zaak groot. Aangezien de jaaromzet snel stijgt, wil Ciconia de buffer voor tegenvallers verhogen tot 10%.

Sinds 2018 worden jaarrekeningen door een accountant gecontroleerd en ontving Ciconia goedkeurende verklaringen.

Sinds 2020 wordt Ciconia in natura gesponsord door accountants- en belastingadvieskantoor Smit & de Wolf uit Den Haag dat Ciconia helpt de administratie verder te professionaliseren met het opzetten en inrichten van een boekhoudkundig systeem, adviseert en helpt bij de uitvoering daarvan.

Duurzaamheid

Het Ciconia Consort wil een eigentijdse organisatie zijn, ook wat duurzaamheid betreft. De organisatie vermijdt zo veel mogelijk gebruik van plastic en wegwerpmateriaal. Alle consumpties intern én voor publiek zijn vegetarisch. De hoeveelheid benodigd drukwerk wordt zo goed mogelijk ingeschat, zodat weinig wordt weggegooid.

Duurzaamheid op de werkvloer: Bij Ciconia Consort is iedereen even belangrijk, hetgeen zich ook uit in gelijke beloningen. We proberen zo goed mogelijk te zorgen voor onze musici en streven altijd naar een goede werksfeer. Zo wordt gezamenlijk geluncht en altijd voor een maaltijd gezorgd bij avondconcerten buiten de Randstad.